

Kaj je novega?

Smrt slovenskega misijonarja. Č. g. Valentin Vgrinc duhovnik misijonske družbe sinov Srca Jezusovega, je umrl 1. maja t. l. v Gradcu v hiši iste misijonske družbe. Rojen je bil v Zetalah leta 1864, v mašnika posvečen v Mariboru leta 1892, je kaplanoval pri Sv. Marjeti niže Ptuj, v Cirkovcah in v Šmartnem pri Slovenjgradcu, od koder je odšel leta 1901 k sinovom Srca Jezusovega v Brixen na Tirolsko. V torek, dne 3. maja je bil v Gradcu pokopan. Bog mu daj večni mir.

Smrt duhovnika. V petek, dne 29. aprila je umrl v ljubljanskem Leonišču upokojeni koroški župnik gospod Anton Gabron. Rodom je bil od Sv. Petra pod Sv. gorami, a služboval je kot duhovnik vedno na Koroškem. Po prevratu so ga nemške tolpe pregnale iz Koroške. Ostani mu ohranjeni med narodnjaki časten spomin!

Umrila je v Mariboru v nedeljo, dne 1. maja gospa Helena Praznik, rojena Hrastnik. Pokopali so jo v torek popoldne na Polskavi.

Naliv zasul cesto. V nedeljo, dne 1. majnika je deževalo v Mariboru ter okolici zelo močno dvakrat popoldne. Naliv okrog druge ure popoldne, ki je bil spremljan od bliskov, groma ter toče, je bil silovit in je voda v hudournikih ter manjših potokih narasla kar mahoma. Z vrha Meljskega hriba se je tekoma tega popoldanskega naliva vsulo polno deročih hudournikov, ki so izpodjedali lapor in ta se je vsul v celem velikem plazu z Meljskega hriba na okrajno cesto Maribor—Sv. Peter. Cesta ob Dravi je bila tako zasuta, da se ni mogel ogniti plazu samo voz, ampak niti človek ne. Na srečo se je posrečilo okrajnemu cestarju, da je dobil osem moških, ki so začeli prekopavati plaz in ga odkopali do večera toliko, da je bila zgoraj omenjena cesta očiščena latorja za osebni promet.

Umril je v Selnici ob Muri Jos. Hecl, mlad posestnik na Dornerjevem. Rajni je bil sin odlične naše hiše in zvest volilec naše stranke. Podlegel je nesrečni jetiki. Pogreba se je v ponedeljek, 2. maja udeležilo veliko število ljudi. Svetila mu nebeška luč! Vrli Hecl-Dornerjevi hiši pa naše sožalje!

Surov napad. Dne 26. aprila se je peljal s kolesom trgovec Jeglič iz Račjega domov po cesti Slivnica—Račje. Srečal je tropo živine, katero je gonilo nekaj mesarjev iz Maribora, najbrže na sejem. Živina ni bila navezana na vrvi in en vol se je nenadoma zakadil v Jegliča ter ga vrgel s kolesom vred v občestni jarek. Ker je Jeglič nepredvidne gonjače oštel, so planili nad njega s palicami ter ga tako pretepli, da so mu zlomili desno nogo pod kolonom. Nezvestnega so pustili potem ležati v cestnem jarku. Neki voznik ga je našel in prepeljal domov, odkoder so ga na avtomobilu mariborskega rešilnega oddelka prepeljali v bolnico. Jeglič ni spoznal nobenega od napadalec.

Smrtna kosa. V Spodnji Koreni je umrl g. Leopold Grušovnik, posestnik in kovač. Bil je celo svoje življenje delaven in skrben gospodar in zlasti kot kovač zelo čistan. Na njegovi sedmini se je nabralo 55 Din za afrikanske misijone. Naj v miru počiva!

Smrtna kosa. Umrl je 21. m. m. obče spoštovani kmet Jakob Jančič v najboljših letih. Bil je dalje časa občinski odbornik ter dober in priazen sosed. Kako je bil priljubljen, pokazali so ljudje z obiskom pri odru in pri pogrebu, ki se ga je udeležila velika množica. Zapušča ženo in sedem otrok.

Požar v Trbonjah. V noči od ponedeljka na torek, dne 26. aprila je pogorela hiša in škedenj posestniku Jakobu Uršnik, ki je cerkveni ključar cerkve sv. Daniela. Živino in svinje so s težavo rešili. Najbrž je ogenj podtaknila zlobna roka. K sreči je posestnik visoko zvarovan.

Zasluzeno odlikovanje. V nedeljo, dne 29. maja se bo vršila v Slov. Gradcu pomenljiva slavnost. Ta dan se bo

izročilo na slovesen način zaslužno odlikovanje g. Luki Pogach, žup. v Pamečah. Te slavnosti se bodo udeležili poslanci, vsi župani iz okraja in zastopniki okr. zastopa, okr. hranilnice ter vseh zadrug in gospodarskih organizacij. Cel okraj se raduje, ker je odličen zadrugar in javni delavec, ki skoro 40 let vodi zavedno občino Pameče, dobil tako lepo odlikovanje.

Otroka vrgla v vodo. Pri Slov. Bistrici so veliki ribniki, ki so last grofa Attemsa. Nasipe ribnikov je uprava grofovih posestev v zadnjem času precej zanemarila, voda iz ribnikov se odteka in se zadržuje le še po najbolj globokih kotlinah, katerim pravi priprosto ljudstvo, da so to morska očesa in po ljudski govorici brez dna. Zadnji petek je eno od teh morskih oči naplavilo v vrečo zavitega, kake 3 tedne starega otroka, ki je bil zvezan na rokah in nogah. Otroka je pogrnala gotovo v ribnik nezakonška mati in bistriška žandarmerija vodi strogo preiskavo.

Nalivi v Prekmurju. Pretekla nedelja je bila v Prekmurju zelo burna. Že predpoldne so priplavali od Pohorja temni oblaki in začelo je liti, kakor že dolgo ne. Za dežjem se je vsula toča in v par trenutkih so bila tla bela. Toča je bila debela kot orehi in še bolj. Zapustila je precej žalostne sledove zlasti v sadovnjakih, kjer so bila drevesa v polnem cvetju. Mnogo je trpela tudi mlada setev, ker jo je toča zbila v tla. Naliv je bil silen. Voda ni mogla odtekati sproti in se je razlila čez ravan in pota. Tudi veliki del Murske Sobotne je bil pod vodo, tako da sploh ni bilo moč goiti stopiti na ulice.

Sova mu je izpraskala oko. Med priprostim ljudstvom je splošno znano, kako matere svarijo deco, naj ponoči ne oponaša sovinih vikov, ker ta nočna ptica se požene v človeka ter mu izpraska oči. Ta ljudska govorica se je dobesedno uresničila te dni v okolici Ormoža. Predzadnji četrtek je bil sprejet v mariborsko splošno bolnico na očesni oddelk 14 leten krepek fant iz okolice Ormoža. Manjka mu levo oko in se pozna na okolici izteklega očesa, da mu je roparska ptica zasadila krepelj v oko. Po zdravniškem pregledu je fant pripovedoval, da sta stala s svojim bratom zadnje sredo zvečer v gorici pred hramom. Bilo je že proti mraku in gledala sta izpred hrama na precej oddaljeno bukev, na kateri je krmila sova mladič. Nista stala pod drevesom, ampak precej proč. Kar naenkrat je mogočno zašumelo nad obema in sovini krepeljji so se zasadili v levo oko omenjenega brata. Napadeni je zakričal iz polnega grla in ko je roparska opravila svoje delo, se je zakadila v brata, katerega je močno razpraskala po glavi in po obrazu in je odletela nazaj proti buki, na kateri ima mladič. Na očesnem oddelku bodo fantu še izrezali od krepeljjev ranjeno notranjo kost in bo ostal celo življenje živa priča, da se sova res loti človeka. Treba še tudi poudariti, da omenjena fantova sestra nista dražila s kakim vikanjem, ampak sta jo opazovala čisto mirno in tiho.

Čuvajte javne naprave! Odkar je prevzel ptujski okr. zastop dravski most v Ptuj ter ga popravil, je namestil na sredi mosta radi varnosti prometa tudi veliko obločnico, to je veliko električno luč, ki stane precej denarja. Pred štirimi meseci je že nekdo razbil obločnik in žarnico ter s tem napravil okrajnemu zastopu 250 Din škode. V noči od 29. na 30. aprila pa je spet nekdo razbil svetilko. Menda je vrgel kamen v električno luč, da je razbil obločnik in žarnico. Spet je nastala velika škoda. Ne samo to, da ima okraj škodo, je tudi za varnost ljudi velike važnosti luč na mostu. — Če kdo zna za zlikovca, naj ga javi na okrajni zastop. Ljudem priporočamo, da strogo pazijo na javne naprave, ker te stanejo mnogo denarja in ta denar gre iz žepa davkoplačevalcev. Čuvajte javne naprave, ker te služijo vsemu prebivalstvu ter naznanite vsakega škodljivca, da bo strogo kaznovan.

Cerkvena slovesnost pri Sv. Janezu Nepomuku nad Marenbergom ob Dravi. Spomin sv. Janeza se obhaja pri veliki in zgodovinski cerkvi na lepem griču ob pobočju

gore Radelj v tem najlepšem mesecu letos z dvodnevno slovesnostjo: V nedeljo, 15. maja ob pol 10. uri predpoldne sv. opravilo in sta dve maši. Popoldne ob pol 3. uri pete litanije Marije z dvema blagoslovoma. V ponedeljek, dne 16. maja, god sv. Janeza, je prvo sv. opravilo zjutraj ob 6. uri, nato je več sv. maš in prihajajo procesije iz Dravske doline, ob 10. uri predpoldne pridiga in slovesna sv. maša. Razen tega je v soboto, 14. majnika in v torek, 17. majnika tiha sv. maša ob 6. uri zjutraj. V križevem tednu je prošnja procesija k Sv. Janezu. V prejšnjih letih je bila v mesecu maju in juniju, pa tudi sicer med letom večkrat v tednu sv. maša v tej cerkvi. V prijetnem pomladanskem času, v lepem milem mesecu maju pokrivajo zale cvetke zemljo in svojo krasoto razvijajo ter ljubo vonjavo okoli razširjajo povečujoče in slaviijo svojega Stvarnika, kličejo pa tudi častilce majnikove Kraljice in našega domačega slovenskega svetnika sv. Janeza na prijazni zali hriček. — Lepa nedelja se obhaja po navadi po prazniku presvetega Rešnjega Telesa, letos 19. junija. — Nekatere stvari naj se omenijo, ki sicer niso v zvezi s prihodnjo cerkveno slovesnostjo. Lansko leto se je pričelo s prenavljanjem cerkve, seve je treba delo nadaljevati, sicer je nevarnost, da doleti to veličastno svetišče ista usoda kakor stolnico sv. Vida v Pragi, kjer so v stranskem oltarju in krasni in dragoceni rakvi shranjeni telesni ostanki sv. Janeza Nepomuka. Velika in lepa gotška stolna cerkev ter kraljevi grad na Hradčanih sta namreč v nevarnosti, da se zrušita. Leta 1935 bode minilo dve sto let, ko je bila v Marenbergu postavljena ta prostorna in lepa cerkev. Ob tej priliki se namerava izdati zgodovinska knjiga s slikami. Razpravljalo se bode o Dravski dolini sploh, natančneje še o zgodovini Marenberga. Naj bi ne prenehala nekdanj sloveča božja pot k Sv. Janezu, kjer je bilo pred dobrimi deset leti središče mladinske izobrazbe za Marenberg, Mladeniške in Dekliške zveze. Razen Sv. Janeza so v Marenbergu še štiri cerkve, vse velike, ki željno čakajo, kdaj dobe lepše lice, novo obleko. Tudi Kalvarija ob vznožju starega gradu, poleg nekdanjega slavnega in imovitega samostana, slikovito ležeča ter znamenita kakor jih je malo, je zanemarljiva; zadnjikrat je bila popolnoma prenovljena leta 1859, kakor pove napis na severni strani zadnje postaje. Krasni so kipi, umetniško izdelani, notranje čustvo, dušno trpljenje je čudovito izraženo v njih. Nič manj ne prevzame človekovega duha pokrajinsko ozadje, severno pa slikovita cerkvena vrh gore, cerkviča bela sv. Treh Kraljev.

Toča v Savinjski dolini. Hmeljski nasadi v Št. Petru, Gotovljah, Pirešici in Šentjurgertu so doživeli občutno škodo. V nedeljo, 1. maja, okrog pol dveh popoldan se je namreč na te kraje vsipala kot lešnik debela, gosta toča in v hipu uničila do tri četrtnine hmeljskih poganjkov. S tem so hmeljarji občutno prizadeti, ker se hmeljska kampanja najmanj za 14 dni zakasni, to je toliko časa, da poženejo novi poganjki. Tudi kvantitativno je vsled tega pričakovati manj pridelka, dočim kvaliteta ne bo oškodovana, če ne pride kaka bolezen ali druga nesreča.

Po Savinjski dolini razširjajo nekateri naši nasprotniki, katere lep razvoj našega zavoda zelo peče, da ima naša Ljudska posojilnica v Celju pri td. Vinko Vabič veliko posojilo in da hoče Ljudska posojilnica v zadregi za kritic tega posojila prevzeti Vinko Vabičovo hmeljarno. Izjavljamo, da so te govorice, ki imajo svoj izvor v Žalcu, popolnoma neresnične, da nima Ljudska posojilnica v Celju pri td. Vinko Vabič niti vinarja posojila in ga ni nikdar imela. Vsled tega tudi ne more biti v zadregi za to posojilo. Prosimo vse naše prijatelje, da nam naznanijo vsakega, ki take laži razširja, da ga izročimo sodišču. — Resnica na stvari pa je, da je podvzela Ljudska posojilnica v Celju korake, da se ustanovi zadruga za nakup in prodajo hmelja v Žalcu, ki bi kupila hmeljarno Vinko Vabič. Vsled tega skuša pridobiti veliko zadržnikov, da bi plačali deležno glavnico v približno dve tretjinski višini kup-

Prošt G. Einspieler umrl.

Iz Sv. Jurija v Slovenskih goricah smo prejeli vest, da je umrl gospod prošt Gregor Einspieler. Pogreb se je vršil v ponedeljek, 2. maja, ob 10. uri popoldne.

Gregor Einspieler se je rodil v Svečah na Koroškem 10. marca 1853. Dopolnil je torej 74 let. V mašnika je bil posvečen dne 16. julija 1876 in je lani slovesno obhajal zlato mašo. Do prevrata je služboval na Koroškem, kjer se je z vso dušo posvetil narodnemu delu ter ogromno storil za napredek slovenskega življa. Od l. 1888. do 1906. je bil župnik v Podkloštru, potem je dobil prošnjo v Tinjah. Od tu ga je pregnala 1. januarja 1919 podivjana nemška družba. Od tega časa pa do 1. junija, ko je dobil župnijo pri Sv. Juriju v Slov. goricah, je prehodil celo Slovenijo kot begunec. Nekaj časa se mudil v Pliberku, a med plebiscitom ga je medzavezniška komisija na prošnjo avstrijske vlade izgnala iz plebiscitnega ozemlja in v najhujši zimi so naložili gospoda prošta v avto, da zapeljali preko meje do bližine Prevalj ter ga postavili v sneg brez vseh sredstev.

Vse imetje mu je ostalo v Tinjah. Župnišče so mu podivjani nemški kmetje s pomočjo »Volkswehrovcv« izropali. 3. novembra 1920 je prišel zopet v Tinje, da reši, kar niso divjaki uničili. Ta poskus bi bil skoro plačal z življenjem. »Slovenec« je takrat obširno poročal o trpljenju, katerega je prošt prestal, preden se mu je posrečilo pod zaščito avstrijskih orožniških bajonetov zapustiti svojo domačo župnijo.

Za begunca se je sedaj pričelo žalostno romanje iz kraja v kraj, naša vlada mu ni dala podpore, češ, da za to ni nobenega fonda, in navezan je bil le na skromno podporo »Gospodstvskega Zvona« in privatnikov. Mudil se je v Ljubljani, potem v Ptuj pri Čučeku in nazadnje pol-drugo leto pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Dne 1. junija 1922 pa je škof Napotnik na smrtni postelji podpisal dekret, s katerim ga je imenoval za župnika pri Sv. Juriju v Slov. goricah.

V najprijaznejšem delu Slovenskih gorc je Einspieler našel svoj novi dom. Ljudstvo se ga je oklenilo z ljubeznijo in spoštovanjem. In ljubezen njegovih faranov, ki so videli v njem ideal dušnega pastirja, mu je lajšala težke spomine.

Veliko je storil pokojni Einspieler za svoj narod, veliko je zanj pretrpel, sedaj pa je odšel k Bogu po zaslužno plačilo.

Velezaslužnemu narodnemu borcu in pa trpinu bo ohranjen hvaležen spomin!

Velicasten pogreb prošta Einspielerja.

Sv. Jurij v Slov. gor., 2. maja 1927.

Danes smo položili k večnemu počitku koroškega narodnega mučenika, bivšega tinjskega prošta, koroškega deželnega poslanca ter tukajšnjega župnika g. Gregorja Einspielerja.

Skoro cele Slovenske gorice so bile ta dan po koncu. Od vseh strani so prihajale ljudske množice k Sv. Juriju. Vozovi in avtomobili so po vseh cestah, ki vodijo k Sv. Juriju, vozili Einspielerjeve častilce. Iz Maribora so se pripeljali na pogreb: veliki župan in rojak pokojnikov g. dr. Schaubach z okrajnim glavarjem vladnim svetnikom g. dr. Marko Ipavcem in vladnim tajnikom g. dr. Makarjem. Nadalje so dospeli: ravnatelj g. dr. M. Potočnik, dr. Rudolf Ravnik, predsednik kluba koroških Slovencev g. tovarnar Hochmüller s mnogimi člani kluba. Med udeleženci smo opazili več zastopnikov Slovencev iz Koroške in Primorske. Jugoslovanski klub in naše organizacije je zastopal narodni poslanec g. Franjo Žebot. Ljudstva je bilo okoli 10. ure zbranega pri cerkvi Sv. Jurija toliko, da je bil prijazni hriček podoben velikemu mravljišču.

Na spreved je došlo okoli 40 duhovnikov ne samo iz domače dekanije, ampak celo častitljivega starčka, nekdanjega župnika iz Št. Ruperta pri Velikovecu g. Treiberja smo opazili med udeleženci. Spreved, katerega se je udeležilo gotovo par tisoč ljudi, je vodil domači g. dekan, duh. svetovalec g. Jos. Janžekovič. Po mrtvaških molitvah je g. dekan imel govor v cerkvi. V svojem v srce segajočem govoru je primerjal rajnega narodnega mučenika Einspielerja trpečemu svetopisemskemu Jobu. Velikansko je bilo trpljenje in preganjanje, katero je moral prestati naš ljubljene in narodni mučenik Einspieler za svoj narod, za svoje ideale. A dobri mož je vse te težave prenašal s

čudovito, zares Jobovo potrpežljivostjo. Ko je bil sredi najhujše zime vržen na cesto od razdivjane tolpe in postavljen brez vseh sredstev na sneg, našel je tu v naših Slovenskih goricah svoje zavetišče, svoj novi, mirni dom. Pri Bogu bo rajni prošt gotovo prošil za združitev koroških Slovencev z lavantinsko škofijo.

Po slovesni sv. maši so domači župani zanesli truplo na pokopališče, ki se razprostira na prijaznem hričku ob cerkvi Sv. Jurija. Ob cerkvenem zidu, na lepem prostoru, je bil izkopen grob za našega Einspielerja. Ves grob je bil obložen s cvetjem. Domači dobrošolani pevski zbor je ob župnišču, v cerkvi in na pokopališču zapel pretresljive žalostinke. V imenu koroških Slovencev se je od velikega sina našega naroda poslovil predsednik koroškega kluba v Mariboru g. tovarnar Hochmüller. Narod je plakal, ko je govornik v imenu koroških Slovencev se v ganljivih besedah poslavljajal od njih voditelja. Opisal je velikanske zasluge, katere je pridobil rajni prošt za pravice teptanega koroškega slovenskega ljudstva. Einspieler ni bil za Korošce samo naš veliki vodja, ampak on je bil za nas naš apostol, naš drugi Slomšek. Govornik se je iskreno zahvalil gospodu dekanu Janžekoviču, kateri je vzel Einspielerja pod streho in mu bil v pravem pomenu besede v času tuge in težav njegov krušni oče ter mu je tudi preskrbel s svojo vplivno besedo nov dom v prijaznem Sv. Juriju.

Za g. Hochmüllerjem je govoril poslanec g. Žebot v imenu naših organizacij in v imenu ljudstva Slovenskih gorc, katero je rajnega prošta vsled njegove ljudomilosti in dobrončnosti vzljubilo in ga spoštovalo kot očeta. Slovenske gošice so sprejele velikega sina koroške slovenske matere kot svojega in cele Slovenske gorice so ponosne, da je našel ta narodni velikan tu svoj zadnji počitek.

Težko, težko, s solzami v očeh so se ločili ljudje od groba. Osobito težko je bilo slovo za naše koroške brate in sestre! Opazoval sem ta prizor in milo se mi je storilo, ko sem videl neizmerno srčno bol bratov iz tužnega Korotana! Tak prizor se ne da popisati ne s pisano, ne z govorjeno besedo!

V srce je ganil vse navzoče vzklík koroškega starčka: Slomšek in Ti Einspieler nepozabni, izprosita pri Bogu, da nam bo kmalu zapel naš gosposvetski zvon himno našega narodnega vstajenja!